

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΛΥΚΕΙΟ 2002

ΘΕΜΑ 1ο

Α. Στις ημιτελείς προτάσεις 1 έως 5 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της φράσης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στο σωστό συμπλήρωμά της.

1. Τα βακτήρια διαθέτουν
  - α. ενδοπλασματικό δίκτυο.
  - β. κυτταρικό τοίχωμα.
  - γ. διακριτό πυρήνα.
  - δ. μιτοχόνδρια.

Μονάδες 3

2. Το Μεσογειακό κλίμα χαρακτηρίζεται από

- α. καύσωνες που εναλλάσσονται με καταρρακτώδεις βροχές.
- β. θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ήπιο, υγρό χειμώνα.
- γ. τροπικά καλοκαίρια, και χειμώνες με αρκετή ηλιοφάνεια.
- δ. ζεστές θαλάσσιες μάζες το χειμώνα και δροσερές το καλοκαίρι.

Μονάδες 3

3. Οι οροί που χρησιμοποιούνται για την παθητική ανοσοποίηση, περιέχουν

- α. έτοιμα τα αντιγόνα της συγκεκριμένης ασθένειας.
- β. λεμφοκύτταρα που αντιμετωπίζουν την προσβολή.
- γ. έτοιμα αντισώματα.
- δ. μακροφάγα ικανά να καταστρέψουν τον παθογόνο παράγοντα.

Μονάδες 3

4. Ως "τρύπα του όζοντος" χαρακτηρίζουμε

- α. την τρύπα που προκαλείται σε ένα αρχαίο μνημείο από το όζον που παράγουν οι κινητήρες εσωτερικής καύσης.
- β. τη μείωση του πάχους της στιβάδας του όζοντος στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας.
- γ. τη διάβρωση των ψυκτικών μηχανημάτων από τους χλωροφθοράνθρακες.
- δ. μια μορφή ρύπανσης που απορροφά την υπεριώδη ακτινοβολία που φτάνει στη Γη.

Μονάδες 3

5. Στον κύκλο του νερού συμμετέχει άμεσα

- α. η ηχορύπανση.
- β. ο ευτροφισμός.
- γ. η διαπνοή των φυτών.
- δ. η αζωτοδέσμευση.

Μονάδες 3

Β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα γράμματα της στήλης I και δίπλα σε κάθε γράμμα τον αριθμό της στήλης II που δημιουργεί τη σωστή αντιστοίχιση.

Στήλη I	Στήλη II
α. αντιβιοτικό	1. μετάδοση ιού του AIDS
β. εμβόλιο	2. μορφίνη
γ. καφεΐνη	3. εθισμός
δ. μετάγγιση αίματος	4. αντιμικροβιακός παράγοντας
	5. βαρβιτουρικό
	6. ενεργητική ανοσία

ΘΕΜΑ 2ο

Α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την ενότητα που ακολουθεί, αφού διαγράψετε λέξεις από τις ευρισκόμενες μέσα σε παρένθεση, έτσι ώστε κάθε πρόταση να παραμένει σωστή.

Η συγκέντρωση μεγάλων ποσοτήτων τοξικών ουσιών στους (ανώτερους/κατώτερους) καταναλωτές ονομάζεται (βιοαποικοδόμηση/βιοσυσσώρευση).

Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται σε περιπτώσεις ουσιών που (βιοδιασπώνται/δε βιοδιασπώνται), όπως το (αντιβιοτικό/εντομοκτόνο) DDT.

Μονάδες 10

B. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω προτάσεις συμπληρώνοντας τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις.

1. .... είναι η υπερευαισθησία του ανοσοποιητικού συστήματος σε αντιγόνα που φυσιολογικά δε δημιουργούν προβλήματα. Τέτοια αντίδραση προκαλείται από τα .....

Μονάδες 5

2. .... είναι το σύνολο των πληθυσμών διαφορετικών ειδών που συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν σε συγκεκριμένο χώρο όπου, μαζί με τα αβιοτικά στοιχεία του περιβάλλοντος, συγκροτούν το .....

Μονάδες 5

3. Στη βιόσφαιρα οι οργανισμοί δεσμεύουν άνθρακα από την ατμόσφαιρα με τη διαδικασία της ..... , ενώ το άζωτο με τη διαδικασία της .....

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 3ο

Όταν ένας παθογόνος παράγοντας καταφέρει να ξεπεράσει τους φυσικούς φραγμούς και να προσβάλλει τον ανθρώπινο οργανισμό τότε, μεταξύ άλλων, συμβαίνουν:

- α. παραγωγή αντισωμάτων
- β. ενεργοποίηση μακροφάγων(φαγοκυττάρων)
- γ. αντίδραση αντιγόνου-αντισώματος
- δ. ενεργοποίηση Β λεμφοκυττάρων
- ε. αναγνώριση αντιγόνου από Τ-βιοθητικά λεμφοκύτταρα.

1. Τοποθετήστε τα παραπάνω βήματα της ανοσοβιολογικής απάντησης του οργανισμού στη σωστή σειρά, όπως αυτά εξελίσσονται χρονικά μέσα στον ανθρώπινο οργανισμό.

Μονάδες 10

2. Σε ποια κατηγορία ενώσεων (βιομορίων) ανήκουν τα αντισώματα και ποια είναι τα βασικά δομικά χαρακτηριστικά τους;

Μονάδες 10

3. Ποιο από τα παραπάνω βήματα της ανοσοβιολογικής απάντησης παρεμποδίζει ο HIV (ιός που προκαλεί το AIDS);

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 4ο

Σ' ένα παράλιο οικοσύστημα, στο οποίο θεωρούμε ότι δεν υπάρχουν μετακινήσεις των πληθυσμών, ζουν σαρδέλες (τρέφονται με ζωοπλαγκτόν), γλάροι, φυτοπλαγκτόν, λαυράκια (σαρκοφάγα), ζωοπλαγκτόν.

1. Τοποθετήστε τα παραπάνω στην κατάλληλη σειρά ώστε να συγκροτηθεί μια απλή τροφική αλυσίδα.

Μονάδες 7

2. Αν η βιομάζα του πληθυσμού της σαρδέλας είναι 100kg να υπολογίσετε τη βιομάζα που έχει ο πληθυσμός των λαυρακιών αλλά και το φυτοπλαγκτόν.

Μονάδες 8

3. Σε περίπτωση που αντί τροφικής αλυσίδας θα μπορούσε να δημιουργηθεί τροφικό πλέγμα, ποιος από τους καταναλωτές μπορεί να συμπεριφέρεται ταυτόχρονα ως καταναλωτής δύο τάξεων και ποιων;

Μονάδες 10